

A APĂRUT!
INFRASTRUCTURA
SUPLEMENT GRATUIT AL ZIARULUI BURSA

PAGINA 9

■ Mexicul intră în liga superputerilor digitale cu un nou supercomputer
PAGINA 10
■ Acționarii Electrica au aprobat planul de achiziții al companiei, de un miliard de euro
PAGINA 11

■ Unul dintre cele mai mari fonduri de investiții din Europa pariază pe cel mai vechi producător de hârtie din România, Pehart Grup
PAGINA 11

GRAM AUR = 587,0446 RON

FRANC ELVEȚIAN = 5,4542 RON

EURO = 5,0901 RON

DOLAR = 4,3946 RON

Donald Trump vrea să bage SUA în era științei conduse de AI - programul Genesis Mission

Genesis Mission este nucleul ordinului prezidențial executiv semnat în 24 noiembrie de președintele Donald Trump prin care a fost stabilit planul de reorganizare totală a științei americane sub conducerea Inteligenței Artificiale (AI).

Potrivit documentelor oficiale postate pe site-ul Administrației Prezidențiale americane, Genesis Mission ar urma să devină cel mai vast efort științific coordonat din istoria modernă a Statelor Unite, comparabil cu Proiectul Manhattan și cu Programul Apollo. Site-ul Casei Albe descrie acest program drept „o mobilizare totală” a supercomputerelor din laboratoarele naționale, a datelor acumulate în decenii de investiții federale, a universităților, companiilor private și a întregii infrastructuri științifice. Toate integrate într-o mega-plaformă AI centralizată, denumită „American Science and Security Platform”, concepută să

antreneze modele fundamentale științifice, să creeze agenți AI capabili să formuleze ipoteze, să proiecteze experimente, să ruleze simulări autonome și să accelereze descoperirea științifică cu o viteză inimaginabilă.

Platforma, în viziunea Casei Albe, va deveni „inima digitală” a științei americane. Va integra supercomputing HPC, cloud securizat, instrumente de simulare, modele predictive, roboți de laborator, linii de producție automate. Va oferi acces la seturi de date federale proprietate, deschise, clasificate, sintetice. Va cuprinde sistemele AI capabile să navigheze în spații de design complexe, să identifice structuri moleculare noi, să genereze predicții pentru materiale avansate, să optimizeze procese industriale. Se dorește totodată o transformare a cercetării, astfel încât experimentele să poată fi proiectate de AI, rulate de roboți, analizate tot de AI, ajustate de AI și chiar publicate cu suport AI.

Documentele citate mai anunță că

Genesis Mission va declanșa o revoluție: accelerarea cercetării medicale, accelerarea fuziunii nucleare, descoperiri rapide în biotehnologie, soluții pentru materiale critice, avans în semiconductori, progres în știința cuantică, soluții pentru energie, noutăți radicale în inginerie. Totul prin AI, integrat într-un singur sistem, centralizat.

Mai mult, ordinul prezidențial stabilește că, în următoarele 90 de zile, va avea loc inventarierea supercomputerelor, în 120 de zile pentru unificarea datelor științifice, în maximum 240 de zile vor fi evaluate laboratoarele robotizate, iar la capătul a 270 de zile va avea loc prima prezentare a rezultatelor obținute. După publicarea ordinului prezidențial, Reuters, The Washington Post, AP News, Politico și The Independent au început să analizeze proiectul. Critica s-a conturat rapid în câteva axe clare.

GHEORGHE IORGIOVEANU

(continuare în pagina 3)

Ținta pentru deficitul bugetar pe 2025 - menținută la 8,4% din PIB

● 5,7% din PIB - deficitul bugetar la finalul lunii octombrie ● Deficitul după primele 10 luni, cu 0,5% mai mic decât cel înregistrat în 2024 pentru aceeași perioadă ● Guvernul pregătește a doua rectificare bugetară ● Beneficiarii celei de-a doua rectificări sunt Ministerul Sănătății și Ministerul Transporturilor

Deficitul bugetar după primele zece luni ale anului curent se ridică la 5,7% din Produsul Intern Brut (PIB), cu 0,5% mai mic față de aceeași perioadă a anului trecut, a declarat ieri Alexandru Nazare, ministrul Finanțelor, în cadrul unei conferințe de presă în care a prezentat datele execuției bugetare la finalul lunii octombrie și coordonatele privind a doua rectificare bugetară care ar urma să fie aprobată în ședința de guvern de astăzi.

Alexandru Nazare a spus: „În primul rând este vorba de scăderea deficitului înregistrat față de anul trecut, față de deficitul 18 octombrie din 2024

care era 6,2% din PIB. În luna octombrie 2025 execuția a înregistrat un deficit de 5,7% din PIB. Este un ecart de aproape 0,5% care semnifică următoarele lucruri. În primul rând confirmă că tendința pe care am anticipat-o în privința deficitului anual de 8,4% din PIB este una validă. În al doilea rând, confirmă ipotezele pe care le-am lansat în momentul în care am adoptat măsurile din această vară. Aceste măsuri sunt eficiente, iar execuția din luna octombrie reflectă acest lucru. Și deficitul înregistrat în lună, adică doar pe luna octombrie, este de 6,3 miliarde lei față de anul trecut când deficitul înregistrat în lună era de 13 miliarde lei”.

Ministrul Finanțelor a arătat că taxa pe valoare adăugată colectată pe luna octombrie 2025 se ridică la 13,6 miliarde lei, care este cel mai mare nivel din anul trecut al 2025, cu un plus față de anul trecut de 2,4 miliarde lei și un plus față de luna septembrie a anului curent de 1,4 miliarde lei.

Domnul ministru Nazare a detaliat și celelalte aspecte ale execuției bugetare pentru primele 10 luni ale anului în curs: „În privința cheltuielilor de personal, în trimestrul trei am înregistrat o scădere a acestora cu aproximativ 629 milioane lei, sumă la care se adaugă încă o scădere de 562 milioane lei aferentă doar pentru luna

octombrie 2025. Cu alte cuvinte, practic în trimestrul 3 și octombrie avem cumulată o economie de aproape 1,1 miliarde lei în privința cheltuielilor de personal. O altă chestiune pe care aș vrea să o punctez se referă la bunuri și servicii. Cheltuielile cu bunurile și serviciile consensmează în luna octombrie o scădere de 716 milioane lei. Bineînțeles, capitolul de bunuri și servicii raportat la anul trecut crește, dar în execuția lunii octombrie față de septembrie 2025 avem o scădere de 716 milioane lei”.

LGHE.

(continuare în pagina 9)

Decapitarea armatei israeliene: deși cunoștea planul de agresiune Hamas, conducerea IDF a rămas pasivă

La vârful armatei israeliene au avut loc demiteri, în această săptămână, dispuse de către generalul Eyal Zamir, noul șef al Statului Major al Israel Defense Forces (IDF). Aceste demiteri au intervenit în contextul în care publicul a luat la cunoștință, încă din urmă cu doi ani, din presa israeliană - N12, Jerusalem Post, The Times of Israel - că agresiunea Hamas din 7 octombrie 2023 fusese documentată și că informația fusese comunicată de un tânăr ofițer Mossad către cei din IDF, încă din luna iulie 2023.

Mass-media din Israel a relatat imediat după agresiune că ofițerii aflați la conducerea armatei au discutat cu reprezentanții Poliției - Shin Bet - cu câteva ore înainte de atac despre o posibilă amenințare la adresa festivalului de muzică Nova, dar nimeni nu i-a avertizat pe organizatorii festivalului. În ciuda tuturor avertismentelor, inclusiv a celor primite, potrivit The New York Times și The Times, de armata israeliană cu privire la întreg planul de asalt pus la cale de Hamas pe care organizația teroristă „l-a urmat cu o precizie șocantă”, nu au fost luate niciun fel de măsuri preventive, sub motivul că acțiunea de agresiune ar fi fost prea complexă pentru capacitatea de organizare a respectivei grupări teroriste.

Este foarte probabil că această apreciere și fi fost corectă, adică organizarea nu a aparținut Hamas, ci unei puzii care era capabilă să coordoneze o astfel de acțiune complexă. Pasivitatea armatei israeliene a permis Hamas să ucidă în 7 octombrie 2023 peste 1.200 de israelieni și să ia aproximativ 200 de ostatici pe care i-a ținut în captivitate aproape 2 ani, perioadă în care o parte dintre aceștia au decedat în tunelurile din Fâșia Gaza, în urma torturilor, bătăilor și violurilor aplicate asupra lor de membrii grupării

teroriste.

În acest timp, premierul Benjamin Netanyahu, al cărui scaun se clătina în toamna anului 2023 din cauza multelor proteste antiguvernamentale din Israel, și-a menținut funcția pe perioada retorsiunii împotriva palestinienilor.

Situația de mai sus a fost obiect al raportului întocmit de Sami Turgeman, raport ce a stat la baza demiterii de la vârful armatei israeliene dispuse la începutul acestei săptămâni de către generalul Eyal Zamir, noul șef al Statului Major al Israel Defense Forces (IDF). Potrivit relatărilor din mass-media din Israel, Zamir a declanșat o epurare fără precedent în conducerea militară: comandanți, generali, șefi de direcții, foști șefi de comandamente au fost eliminați din rândul forțelor armate israeliene, sancționați, iar cei retrași au fost chiar expulzați din rezerva militară.

Printre cei loviți direct de măsurile lui Zamir se află fostul șef al Direcției de Informații Militare, generalul Aharon Haliva, fostul comandant al Comandamentului de Sud, generalul Yaron Finkelman, fostul comandant al Direcției Operațiuni, generalul Oded Basuki - toți expulzați din serviciul de rezervă al IDF. Alți ofițeri demisionați anterior, precum foști comandanți ai unității 8200, ai Direcției de Analiză și ai Diviziei Gaza, au fost de asemenea înlăturați oficial din rezerva militară. Numeroși alți responsabili, inclusiv actuali comandanți ai Forțelor Aeriene și Marinei, au primit reprimări oficiale în dosar, adică sunt opriți de la orice avansare pe termen nelimitat. Eyal Zamir a refuzat să-i demită, invocând necesitatea continuității operaționale, cu Israelul implicat simultan în confruntări pe multiple fronturi.

Generalul Shlomi Binder, actualul șef al intelligence-ului militar, a primit doar o mustrare oficială, în

podfa faptului că Sami Turgeman a cerut demiterea lui, dar Zamir a justificat păstrarea sa declarând public că înlocuirea lui acum „ar fi o imensă responsabilitate”. De ce? Pentru că Binder este astăzi omul care trebuie să reconstruiască serviciul care a eșuat.

În plan politic însă, contrastul este devastator: niciun responsabil guvernamental nu a plătit. Nici prim-ministrul Benjamin Netanyahu. Nici ministrul securității naționale, Itamar Ben-Ohir. Nici ministrul de finanțe, Bezalel Smotrich. Niciun membru al cabinetului de securitate nu a demisionat, nici măcar simbolic. Singurele capete tăiate sunt militare. De aceea, tot mai multe voci cer acum o comisie de anchetă de stat.

Aceste sancțiuni vin după concluziile raportului Turgeman, o investigație internă minuoasă, condusă de generalul în rezervă Sami Turgeman, care a analizat luni întregi anchetele interne IDF privind eșecul din 7 octombrie 2023. Constatările sunt devastatoare: o treime din investigațiile IDF au fost clasificate „roșu”, ceea ce înseamnă că erau complet ne-reușite; aproape jumătate „portocaliu”, adică incomplete sau superficiale; doar cele rămase au fost considerate satisfăcătoare. Raportul arată clar că existau avertismente strategice și tactice precise despre un atac iminent din partea grupării teroriste Hamas, inclusiv documente și analize alarmante, ignorate sau minimalizate. O cultură de complacere, auto-luzie și suprapondere a paralizat structurile de comandă. Eyal Zamir însuși a recunoscut oficial, declarând că IDF „a eșuat în misiunea sa fundamentală” și că a existat o „prăbușire sistemică gravă în noaptea atacului și în timpul lui”.

GEORGE MARINESCU

(continuare în pagina 2)

Splendida inutilitate a Europei

BURSA **Cornel Codiță**

Tezită din amoria ai seculă, Europa și-a "recalibrat" conceptele fundamentale în două secole și jumătate, 18, 19 și 20. Adăru este "Ceea ce spune Stăpînul", Binele este "Ceea ce vrea Stăpînul" iar frumosul... Frumosul poate fi orice, dacă așa găsește cu cale Stăpînul. Adică cel care are banii și puterea. Oricum, restul prea mult nu mai contează.

Au aflat-o, în sfârșit, și micimă nău în viața Europei este inutilă! Acum, fie vorba între noi, ce mai e Europa azi? Unu. O grămadă de vechituri! Două mii cinci sute de ani de filosofie, gândire critică și perspectivă umanistă, adăvăr, dar tot n-am aflat ce este Adevărul, Binele sau Frumosul. Nici care este esența Omului și nici cum ar trebui să ne purtăm cu să o îmbogățim, să o păstrăm, nu să o distrugem. Nici de Dumnezeu a semănat Răul în lume, nici de ce nu vrea să îl smulgă doilea pentru totdeauna din rădăcină, dimpotrivă, se încăpățânează cu vehemență și îl lasă să dea "roade" cu fiecare gene-

rație. Și, la urma urmei, cui îi mai pasă azi de vechiturile astea? Trezită din amoria ei seculă, Europa și-a "recalibrat" conceptele fundamentale în două secole și jumătate, 18, 19 și 20. Adevărul este "Ceea ce spune Stăpînul", Binele este "Ceea ce vrea Stăpînul", iar frumosul... Frumosul poate fi orice, dacă așa găsește cu cale Stăpînul. Adică cel care are banii și puterea. Oricum, restul prea mult nu mai contează. Dacă-i place lui "piesa", pune banul jos, câmpăre, și ci asta bașt! Ce să te mai căzneaușă potrivești desenul, culorile și perspectiva cu ideea, cu mesajul!

(continuare în pagina 3)